

ost·ra·var

zpravodaj 4

sobota 1. 12. 2012

Dnes

9:30 – 13:30 - SEMINÁŘ
COOLTOUR

14:30 NA VĚTRNÉ HŮRCE
Divadlo Petra Bezruče

18:30 JAK DŮLEŽITÉ JE MÍT FILIPA
NDM - Divadlo Antonína Dvořáka

22:00 Společenské setkání účastníků
festivalu

Hlavne, že sa máme radi...

Milí čitatelia, ak práve držíte v ruke ďalšie číslo Zpravodaja a vidíte na tento text, znamená to, že ste prežili už tri festivalové dni bez ujmy na zdraví. V mene redakcie vám gratulujem! Včerajší deň bol iste náročný, festival sa prehupol do druhej polovice a ako to už býva v druhých poloviciach (či už festivalov, rodinných dovolení, lyžiarskych zájazdov, prednášok atp.), myseľ i telo začína chradnúť. Prvý rozborový seminár však dokázal, že intelektuáli sa nezaprú a že platí povestné „kludne ma zobudte aj o polnoci, ja vám to

»

poviem...“, pretože viem s určitou, že mnohí účastníci sa už preštelovali na newyorský čas a tú polnoc ozaj mali. Čo sa dialo, nedialo, o čom sme hovorili, nehovorili, kto koho urazil a neurazil, si môžete prečítať v našom reporte.

Mnohých referujúcich zaskočila novinka, a to nahrávanie príspevkov a plán ich vydať v knižnom zborníku. Avšak všetko sa nakoniec vyriešilo, veď sa máme všetci radi a spoločnými silami vyriešime všetko. Pár slov o pripravovanom zborníku sme prehodili aj s dramaturgičkou NDM Klárou Špičkovou, tak ak máte nejaké nejasnosti, čítajte ďalej. Ďalšou veľkou včerajšou novinkou bolo prvé predstavenie Bezručov na festivale, a teda pre mnohých prvá možnosť nahliadnuť do ich novučičkej budovy.

A čo nás čaká dnes? Prvý decembrový deň, polojasno a teploty okolo nuly, kruhy pod očami, druhý a najdlhší rozborový seminár, a hlavne, kto bude mať ešte silu, spoločenské stretnutie v Divadelnom klube. Dúfame, že sa budete všetci baviť, lebo my budeme písať kúsok odtiaľ v kancelárii. Ozaj, je to tak blízko, že sa k nám dostane váš veselý smiech, vôňa piva a pivných pochutín a dupotanie roztancovaných davov. A my vám to samozrejme hrozne prajeme, lebo sa máme všetci radi.

TÁŇA BREDEROVÁ

Zíttra

10:00 - 12:00 SEMINÁŘ
COOLTOUR

Odjezdy vlakov

Směr Olomouc, Pardubice, Praha

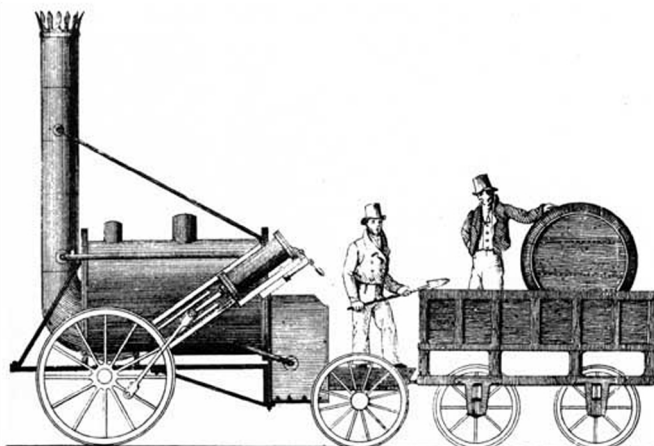
12:50 (RegioJet)
13:41 (Pendolino)
14:13 (EC)

Směr Brno

12:39 (R 738)
13:45 (R 834)
14:39 (R 740)

Směr Otrokovice, Břeclav

12:39 (R 738) s přestupem v Přerově
13:45 (R 834) s přestupem v Přerově
15:00 (EC)

OBSAH

rozhovor: Klára Špičková ... 4 - 6

rozborový seminář ... 7 - 9

recenze ... 10 - 12

hvězdičky ... 13

glosy ... 14 - 15

O ozvláštňování

Ozvláštňování je jeden z nejohavnějších termínů českého divadelně-kritického žargonu, snad ještě ohavnější než vysmíváný temporytmus. Jenže ozvláštňovat se nemusí jen v kritice. Pokud začne ozvláštňovat režisér, vznikají ornamenty, jejichž smysl je z valné části vyčerpán tím, že se objeví. V řádu věci samozřejmě je, že se ve své planosti tváří neobyčejně hlubokomyslně.

Na OST-RA-VARu se v rychlém sledu sešly dvě inscenace, zanešené právě tímto typem ozvláštňování. Štěpán Pácl sice nedotlačí Čechovova Ivanova k tomu, aby mezi postavami vznikly uvěřitelné vztahy, zato však nechá prota-

gonisty kutálet či klouzat po šikmě, v jiné scéně zase strojovými pohyby významně dlouho rozhazovat karty. O závěrečném sebevražedném tanci s puškou ani nemluvě. K ozvláštění vlastně nemá daleko ani opatrný závěrečný deštík, který nechápajícím divákům názorně připomene, že teď už jde opravdu do tuhého.

To Františákův *Správkař* působí, jako kdyby ozvláštění bylo jeho nejzákladnější matérií. Spousta efektních stylizovaně „tanečních“ aranží, blikání světél, emocionální hudba – koho by pak ještě zajímal tragický osud, který takhle inscenace vypráví.

VLADIMÍR MIKULKA

Klára Špičková: Baví mě sledovat postřehy lidí, ne jim něco vysvětlovat

Klára Špičková je dramaturgičkou NDM už od roku 2002, na tohtoročnom OST-RA-VARe sa uviedli (či uvedú) tri inscenácie, na ktorých sa podpísala – Pygmalion, Kuřačky a Jak důležité je mít Filipa. Rozprávali sme sa po prvom rozborovom seminári o tom, čo očakáva od zborníku príspevkov, aké vtipy okolo neho vznikli a o tom, ako sa kritické diskusie vyvíjajú.

Ako vznikla myšlienka zborníku príspevkov z rozborového semináru?

Byl to nápad Marka Pivovara. Celý ten seminář je velmi jedinečný oproti jiným českým divadelním festivalům. Častokrát tady padnou naprosto protichůdné názory, to stojí za zanaménání. Vždy nám zbylo z festivalu jenom pár zpravodajů, ve kterých je prostor jenom na jednu recenzi na představení, tady se mohli kritici i do krve pohádat, také studenti vyslovovali sebevědomé názory. Ta pluralita názorů je nejzajímavější, co se na festivalu objevuje. Je to taková dílna, laboratoř. My jsme chtěli tuhle dílnu zaznamenanat.

Zborník je teda primárne určený pre študentov?

Je to primárně určené pro divadelníky a hlavně studenty, je jedno jestli studenty dramaturgie, divadelní vědy nebo jiných oborů.

Ako sa môžeme k zborníku dostať?

Jsou tady lístečky, kam se může každý, kdo má o něj zájem, zapsat. Kdokoliv, divadlo, instituce

nebo student o to bude mít zájem, za padesát korun to pošleme po celé České republice. Máme omezené finance, nevíme jestli se nám podaří zaznamenat všechno v plném rozsahu, doufáme, že se vejde a nebudeme muset krátit texty. Tam je pak otázka i nakládání s textem.

Bude prebiehať redakčná úprava príspevkov? Do akej miery?

Chceme, aby úprava byla minimální. Už tady bylo dnes řečeno Davidem Drozdem, že upravovat budeme jenom přebrebty. Semináře se posouvají stále k vyšší kvalitě, nepadají tady dojmologie, ani afektované bitvy, jak to bylo v minulosti, aniž se kritika pak dotýkala meritů věci. Představují se tady už celkem fundované rozborů, neočekávám tedy žádnou úpravu. Ale cenzurovat nebudeme ani, když tady budou nějaké velké emočné výbuchy.

Majú autori možnosť autorizácie a doplnenia príspevkov?

My do toho nebudeme téměř zasahovat. Když to dáme k autorizaci, člověk, co neřekne větu úplně šikovně, začne to upravovat, pozmění

obsah své odpovědi. Účelem není, aby tam byly neživé přepracované elaboráty. Je to živá diskuse a taková musí být zachována. Nebudeme tedy dávat k autorizaci jejich výstupy. Když podepisovali smlouvy, bylo to tam zahrnuto, že se to bude publikovat, nikde ale nebylo řečeno, že se to bude autorizovat.

Nemyslíte si, že vedomie záznamu a vychádzajúceho zborníku naopak obmedzí spontaneitu prispievateľov a diskutujúcich?

Pro některé je i bez toho děsivé promluvit před lidmi. Stejně je tady všichni slyší, ať už pedagogové nebo budoucí kolegové, novináři. Slyší tu kvalitu nebo nekvalitu. Z dneška vůbec nemám pocit, že by to studenty brzdilo a ovlivňovalo. Ten pocit strachu nenastává, tak zůstávám s nadějí, že ne.

Ako vnímate prepis hovoreného slova na papier? Mnohé nonverbálne významy sa tu zrejme vytratia.

Když máte rozhovor třeba v Respektu a je takzvaně živý, tak počítáte s tím, že lze dopsat smích do závorek. Jde o to, že reakce jsou bezprostřední. Čím méně promyšlené a vykonstruované jsou, tím je ta debata živější. Každý chápe, že je to hovorový záznam, s tím se to připravuje. Bude to takové živé pásmo. Z jednoho tématu do druhého se postupuje po logice věci, to tam bude zaznamenáno. Řečníci se často doplňují, reagují na sebe, já myslím, že ta živost se nevytratí.

Máte nějaké odozvy zo strany návštěvníkov či prispievajúcich na margo zborníka?

Já o žádných reakcích nevím. Pouze smích a vtipy na začátku –
»

o nahrávání, o velkém bratru: „všechny vaše rozhovory jsou monitorovány“, dnes to dělá každá firma, proč ne ta divadelní....

Boli ste ako tvorcovia vyzvaní aktívne sa zúčastniť rozborových seminárov?

Nebyli jsme vyzváni k tomu a není to ani účelem tohoto semináře, obhajovat naše inscenace. S něčím můžeme souhlasit, s něčím ne. I my jsme sebekritičtí, ať už vůči sobě, nebo našim kolegům. Proč se něco nepovedlo nebo nedaří vnímáme i během zkoušení. Máme ale zkušenost, co to znamená udělat divadlo na velké scéně a za ta léta, nejen festivalů, jsme to dokázali. Je zbytečné se k tomu více vyjadřovat, občas se nepovede, nepečeme rohlíky. Mně totiž trochu připadá, že se někdy principiálně adorují malé scény. Spousta lidí, co sem jezdí, dokonce přiznávají, že nemají rádi „velké divadlo“. Často stejní režiséři, kteří uspějí na malé scéně, pohoří v rozborech svých inscenací na velké scéně. Dochází tu někdy k matení a srovnávání nesrovnatelných žánrů a prostorů. Proč by neměl být na OSTRAVARU *Pygmalion*? Není to soutěž, ale přehlídka naší tvorby. Když my uděláme studiovku, taky se to bude vyzdvihovat, ať už je to *Moskva-Petušky*, *Kuřačky*, nebo *Mein Kampf*, který hrajeme už 8 let. Obhajovat tohle a naše herce a jejich umění na velké scéně ale nebudeme. Já chci vidět, jaký je obraz současné české kritiky, i té nastupující mladé. Baví mě

sledovat postřehy lidí, ne jim něco vysvětlovat. Navíc máme velmi rozdílné názory divácké a ostravarské. A nedělejme z diváků vždy konzumní „blbce“.

Väčšina návštevníkov festivalu do Ostravy zavítala po roku. Čo zaujímavé zažilo NDM v tomto období?

Velký úspěch je, že se nám pořád daří, za čím dál méně peněz, dělat divadlo. Dokonce se daří držet náročný repertoár přes dobu krize, kterou tenhle kraj silně pocítuje. Teď zkoušíme dvě české premiéry, německého Smrtihlava a irskou hru z boxerského prostředí *Slož mě něžně*. Neztrácíme víru ani v inteligenci diváků, kteří se chtějí všude na světě přednostně pobavit.

ZA ROZHOVOR ĎAKUJE
TÁŇA BREDEROVÁ

Poznámka redakce: dovolujeme si v tomto případě obzvlášť důrazně podotknout, že text rozhovoru prošel autorizací a že jeho protagonistka využila možnosti změn a přepisování. To jen tak pro informaci.

Jako by normalizace vyrazila do vesmíru ...aneb postřehy z prvního rozborového semináře

Jak už jste jistě nejednou slyšeli, a doufejme i četli v tomto Zpravodaji, hlavní novinkou letošních rozborových seminářů je přítomnost kamery. Ze záznamu seminářů a veškerých příspěvků vznikne sborník, který si můžete kdykoli v průběhu OST-RA-VARu objednat za pouhých padesát korun, a někdy v příštím roce vás (snad) příjemně překvapí ve vaší schránce. Jak tenhle nápad vznikl, objasňuje rozhovor s dramaturgyní NDM Klárou Špičkovou na stranách 4-6. Mně nejvíc zajímalo, jestli se tím nějak rozborové semináře promění. Jestli budou diskuse otevřenější všem názorům, jestli se debatujícím bude chtít spíše vyjádřit názor, který ihned nepřekryje promluva příští, nebo zda naopak téma mladších generací ještě více vzroste. Po prvním rozborovém semináři se mi zdá, že je poznamenala spíše skutečnost, že již příspěvky nejsou honorované. „Vykopávače“ (minimálně z těch studentských řad) je, zdá se, těžší pro tuhle úlohu získat. Tak nevím, jestli se někde nestala chyba, a rozhodně tou chybou podle mně není ona absence odměny.

Sajns-fikšn

Vladislav Kracík se ve svém příspěvku nejprve vrátil k autorovi dramatu, Marianu Pallovi. Hlavní

dramatické napětí podle něj vyvěrá ze střetu dvou poloh – humoristické (absurdního humoru, nonsensu, dada) a básnické – kouzelného světa dětské fantazie. Tu podle Kracíka nacházíme při čtení dramatu, nikoliv však při sledování inscenace režisérky Věry Herajtové, čímž narůstá vulgarita a prvoplánovost. „Diváky je tato inscenace vnímána jako bezduchá komedie nebezpečně balancující na hranici vkusu.“ Zdůraznil také problémy textu jako takového: kvality třetího Pallova dramatického textu jsou spíše literární. Za jedinou výraznější interpretaci považuje posun textu do současného společensko-politického kontextu, což Kracík okomentoval jako pochopitelné, když je Česká republika „chlév mezigalaktických rozměrů“.

David Drozd Kracíkovi odpořoval pouze v názoru na uvedení Pallova textu v NDM. „Pokud sledujeme soustavně ostravské divadlo, uvedení Mariana Pally není překvapivé. Pravidelně zde uvádějí domácí dramatiky.“ Dle Drozda hra paroduje určitá klišé, a ta herci svou hrou zároveň ironizují. Vrchol však přichází příliš brzy – když se osazenstvo vesmírného korábu domluví na vlastním společenském uspořádání. „Jak to má ale pokračovat“

»

čovat dál? Inscenace se začíná unavovat, herecké výkony ztrácí nadsázku, a komika, na které to stojí, přestává fungovat.“ Groteska nebyla v představení stupňována: „Na začátku šlo o parodii na špatnou televizní inscenaci a na konci to byla špatná televizní inscenace.“

O nadějích a beznadějích

Studentce režie VŠMU Márii Froncové přineslo první představení uvedené na letošním OST-RA-VARu v Komorní scéně Aréna naději v hodnotné a kvalitní divadlo. Tatjana Lazorčáková viděla inscenaci podruhé, a opět si odnesla velmi silný divadelní i emotivní zážitek: „Jde o divadlo, které mne donutí přemýšlet.“ Vladimír Mikulka popsals naopak pocit beznaděje a obav, které ho provázely při odchodu z této inscenace. Inscenace totiž podle něj dokázala podtrhnout hlavní téma hry, tedy fanatismus. Skutečnost že jakákoli myšlenka může být nebezpečná, pokud se jí ujme fanatik. Následující debata se nevyhnula opakující se tradici: debaty o divadle pojednávajícím o komunismu a normalizaci nejsou debatami o divadle, ale o té době! Výklad postavy hlavní hrdinky balancoval na pomezí výkladu dějin. Završil ji Jiří Štefanides: „Evropa je zvláštní kontinent – narodilo se tu mnoho nádherných myšlenek, a čím byly krásnější, tím hůře to dopadlo.“

Debatu posunul dál Vojtěch Va-

ryš názorem, že inscenace nebyla ani o komunismu, ani o totalitním režimu, ale o osudu ženy z nejvyšších vrstev, která dění okolo ní nechápe v souvislostech. Ještě později se rozvinula debata o edukativní hodnotě této inscenace. Otevřel ji herec Komorní scény Aréna René Šmotek, když připomenul reprízu pro studenty střední školy v Těšíně, na které zjistili, že dějiny padesátých let dvacátého století byly žákům zcela neznámé. Strhla se vášnivá debata nikoli o divadle, ale de facto o úrovni českého školství, kterou uzavřel Mikulka slovy: „Dobré na této inscenaci je, že dělají divadlo, nikoliv výuku. Což pochopitelně může být problém, když hrají pro někoho, kdo nepochytí tu tragickou linku příběhu.“ Oponoval mu na závěr Martin Macháček (FF MU): „Ta inscenace byla natolik sugestivní, že znalosti dobových dokumentů jsou podružné, protože to téma vyhřeje samo.“

Výchova v divadle?

Martin Zavadil (FF UP): „Je těžké mluvit o Sofiině světě, těch světů tam bylo několik a chyběl mezi nimi jakýkoliv převaděč, který by je spojoval.“ Vyzdvihl naopak představitelku Sofie, jejíž výkon zcela postrádal trapnost ostatních postav. Za největší problém inscenace považuje její vyústění, kdy Sofie cestuje do světa mimo ten náš reálný, kde si s vámi nikdo nerozumí a vzdává se kontak-

tu.“ Zaměření na výchovu na inscenaci ocenila Zdenka Pašuthová (VŠMU), motivuje podle ní k přemýšlení. Drozd inscenaci Sofiina světa v Divadle loutek naopak nazval paranoidním thrillerem. Jiří Krupica (ADAV DAMU) se shodoval se Zdenkou Pašuthovou, ocenil edukační prvek, inscenace byla prý určena pro něj, studenta ateliéru divadla a výchovy.

Diskuse nad inscenací NDM Pygmalion byla odložena na sobotní rozborový seminář.

Chlív/Paternoster

V inscenaci Chlív vyzdvihl student VŠMU Milo Juráni specifický divadelní jazyk, který pospal jako kontrast groteskního a racionálního, který vyvolává atmosféru magična. Ve druhé části – inscenaci Paternoster – pojmenoval motiv marnotratného syna jako „boje proti kultu otcovství“. Oproti první části podle něj tato nepracuje s groteskností, ale s hereckou stylizací.

Ladislav Vrchovský zasadil vznik obou inscenací do dobového kontextu. Pojmenoval dialog, který jako by probíhal mezi oběma jednoaktovkami, skoro se na oba kusy lze dívat jako na jednu hru: „Tak dobře jsou vnitřně provázané.“ Pojmenoval velmi důležitou skutečnost, že se o Aréně často mluví jako o hereckém divadle, přitom například v těchto inscenacích byly všechny

složky vyrovnány.“ Na tento postřeh později reagovala Lenka Šaldová: „V Aréně jsou skvělí herci, kteří dokáží při dobré práci s režiséry dělat zázraky. Ale jsou tam zase proto, že měli možnost pracovat s výjimečnými osobnostmi. Je to propojené.“

Vojtěch Varyš inscenaci i původní texty označil za „zjevení“. Mikulka nevnímal obě inscenace rovnocenně: „První polovina mi dávala významy, v té druhé jsem se ztratil. Chvilí mně to bavilo, pak mně to však uondalo...“ Vrchovský reagoval úvahou, zda příčinou není výrazně vyšší míra symboliky ve druhé polovině. Zatímco první podle něj funguje i bez přijetí symbolů, ta druhá je náročnější. Vnímání však může být i opačné a někdo může vyzdvihovat více Paternoster. Jan Kerbr označil toto představení za svůj nejsilnější zážitek OST-RA-VARu.

PAVLÍNA PACÁKOVÁ

Amigo není žádný přítel

Prezentaci letošních premiér Komorní scény Aréna uzavřela inscenace dramatu Nikolaje Koljady. Z prostředí české kotliny jsme se přesunuli na východ, k problémům ruské rodiny na okraji. Vodka, špinavé lino a jiné reálie naznačují, že budeme sledovat sociální sondu do zoufalého stavu společnosti, která na začátku 21. století, v důsledku událostí posledních sta let – ztratila svou kulturní identitu. A v průběhu inscenace se ukazuje, že současná ruská dramatika černého realismu je ve svém akcentování ztráty hodnot a společenského sebeuvědomění českému publiku mnohem blíže, než by se mohlo zdát.

Režisér Ivan Krejčí zdůraznil propast mezi několika generacemi příbuzných, kteří, spoutaní vzpomínkami, tlejí ve svém starém bytě. Reprezentantem až carského Ruska je babička Sofie Karlovna (Alexandra Gasnářková). Právě ona však paradoxně s dychtivým očekáváním hledí vpřed, přestože je její budoucností smrt. Její dcera Žaneta (Alena Sasínová-Polarczyk) je naopak uvězněná v minulosti, ve vlastní historii, v kleci socialismu, do kterého se narodila; fetišisticky ochraňuje suvenýry svého života.

A jaká je nejmladší generace, naděje budoucnosti? Striptér Košta a pornoherečka, jež se provdala pro peníze. Svým neustálým začínáním, vždy startovaným zaklínadlem „To se nepočítá...“, si Košta s Ninou alibisticky dovolují nemyslet na stíny minulosti či závazky budoucnosti.

A shodují se: „My dva nemůžeme mít budoucnost.“

Intimní atmosféru kritické situace opouštění domova narušila přestávka, která navíc zdůraznila odlišnou náladu obou polovin inscenace. Zatímco v první části je ještě prostor pro lehkou nadsázku a tragikomické situace (zvláště pro babičku v podání Alexandry Gasnářkové či afektovanou Ninu), druhá polovina se zlomí v sentiment, romantiku a mírný patos. Stěžejní moment, kdy si Košta začne projektovat svou mrtvou sestru do Niny, se tak stává spíše bezvýznamným rozmarem. Dokonce i navzdory nápoděbě v podobě citace v programu: „aby to nebylo takové, jaké to je, ale takové, jaké by to mělo být.“

Dáno je to především málo důvěryhodným hereckým projevem Michala Čapky. Když je floutkem v první části, je snad jistá přehnanost hraničící s karikaturou ještě na místě. Avšak osobní přiznání vytěsňného stesku po mrtvé sestře (jejíž znovunalezení by bylo pro celou rodinu příchodem Mesiáše) vyznělo ploše. Na rozdíl od proměn Petry Kocmanové, která dokázala v roli Niny přesvědčivě střídat masky arogantní slečinky, „zraněné laňky“ i bezohledné manipulátorky.

Od krutých otázek – kolik toho máme my společného s bizarními postavami Amiga, co s naší minulostí a kde se nacházíme teď – nás alespoň pro tento večer zachránili chlupci z muzikálu Hole dupy.

BARBORA ŠUPOVÁ

Redakční hodnocení

Šupová **** / Brederová **** / Macháček *** / Pacáková ***** / Šířková ***

Holt, irónia na javisku...

Na ironické divadlo sme z minulých ročníkov Ost-ra-varu zvyknutí z inscenácií Jana Mikuláška. Tentokrát to s vizuálnymi metaforickými skratkami, klipovitostou a dôrazom na scénografiu skúsil umelecký šéf Bezručov, Martin Františák v inscenácii Správkař.

Príbeh šikanovaného ruského žida Jakova Boka je pre takýto divadelný prístup vďačným materiálom. Na židovskú otázku môže byť v postmodernom divadle namierené množstvo citácií a odkazov, no a kto by sa znova nezasmial na parodovaní pámbičkárstva či ruského kliše? Františákov Správkař je ale v istom zmysle len mravoučným príbehom jediného Spravodlivého, ktorého uvedeniu na javisku chýba dramaturgická naliehavosť (podobne ako Páclovmu Ivanovovi).

Chýba však i režijný kumšt. Len málokedy sa totiž Františákovi darí využiť metaforickú skratku skutočne úderne a v prospech zintenzívnenia dramatickej situácie (napr. vyhrážanie sa horiacimi účtami, zosmiešňovanie štvornožkujúceho Jakova s Rajsľ na chrbte). Banálna stroboskopová party či záverečná projekcia sú len skromným výpočtom efektných, no prázdnych momentov. „Preplácanú“ inscenáciu potreboval Františák ešte i triviálne ozvlášťňovať (napr. Grubešovov príchod z hľadiska, zhasínanie a zažívanie svetla v cele, tanec so stoličkami) a uchýlil sa k otravnej

práci s hudbou (ruský valčík, Johnny Cash). Najdivokejšou kombináciou je ale Františákov miešanie pátosu s iróniou (mŕtvy Bibikov za zvukov otčenášu). Naopak zámerné poukazovanie na ľudskú banalitu skrz choreografovanie hercov do toporných pohybových kreácií vyznieva nechcene silene. Napriek zámernej podobe s Procesom sa kafkovská atmosféra na ceste od Goldflamovej adaptácie k Františákovej inscenácii žiaľ vytratila.

Ešteže má Martin Františák chytrého scénografa s mimoriadnym citom pre výpovedný minimalizmus. Správkař je ďalším pokračovaním „okrovej“ série Marka Cpina (1984, Gottland, Na větrné hůrce). Tentokrát banalitu doby nevystihuje len ona „obludná“ farba, ale i sadrokartónové leporelo, s ktorým sa daria nielen elegantné dynamické prestavby, ale výborne zatláčajú do kúta i štvaného Správkaře. I zmnoženie oslepujúcich neóniek výstižne komentuje chladný nevкус ako i kruté praktiky vypočúvania. Ich tieň zas premyslene funguje ako okovy väzneného Jakova.

Holt, irónia na javisku je skutočne šmrncovná záležitosť. Tak aspoň že Cpinova výprava má parádny štýl!

DOMINIKA ŠIROKÁ

Redakční hodnocení

Šíroková *** / Macháček ** / Mikulka ** / Zahálka **

S holými zadky na muzikál?

Je to takový klasický muzikálový příběh, u kterého víte po deseti minutách, jak to celé bude: propuštění oceláři zoufale hledají práci, zároveň jim jejich mužská hrdost nedovolí sednout si za pokladnu v obchodáku. Všichni samozřejmě potřebují práci, ale Jarek Lukavski (Igor Orozovič) navíc riskuje také to, že se už nebude moci vídat se svým synem. A tak to náš neochvějný hrdina zachrání, vymyslí bláznivý plán, nadchne pro něj nejlepšího přítele, a jak už to v komediích bývá, situace se začínají řetězit. Nakonec všechno dobře dopadne, protože chlapi oceláři secvičí taneční choreografii, vyprodají sál a vyhrabou se z dluhů. A na co doopravdy nalákají diváky? Na to, že půjdou až do naha, a co víc, nejsou *žádný Pražáci*, ale pořádný ostravský *chlopi*! A tak to i v závěru muzikálu NDM vidíme. *Roby* (herečky sedící po stranách hlediště) nepřišly na tanec, tyhle holky se chtějí podívat na mužské, které dobře znají, aby je poznaly ještě líp. Znáte to: když váš soused hraje na kytaru, vždycky to zní skoro stejně dobře, jako Štěpánovi Rakovi, protože teď na tu kytaru přeci hraje váš soused!

Zajímavé je, že na stejném „sousedském“ principu postavil své DONAHA! i režisér Pavel Šimák. Ostrava, Ostravané, ostravský dialekt. Postavy se doma oblékají stejně jako diváci, fandí stejnému fotbalu a také ví, kde leží Kuří rynek. Soubor činoherců NDM navíc tančí,

zpívá a svléká se, důležité už ale není, jak moc dobře mu to jde.

Hlavní roli tu hraje jazyk, libreto přeložené do ostravského dialektu, což muselo být vzhledem k nepoddajnosti a tvrdosti „ostravštiny“ obzvlášť náročné. Kdo je v Ostravě doma, vídá zřejmě v projekcích místa, která může dobře znát. To všechno umocňuje pocit, že je mezi svými, a že se hraje příběh jeho města. To se v divadle nedaří často a má to své kouzlo. Češi se navíc rádi a s chutí smějí sami sobě, a stejně jako jsou Pražáci pyšní na to, že pořádně neumí otevřít pusku, Ostraváci si zase potrpí na své Vítkovice, Baník, cypy a jazyk, o který by se daly lámat cihly. Postavy jsou navíc velmi dobře obsazené: manželky i jejich muži vyhlížejí jako reální lidé z reálného života, což vše umocňuje.

Chybí tu však druhá rovina. Pokud vás první plán nenadchne, nebo jste přesporní, nemáte se na co dívat. Krátká „ostravakovština“ se pravděpodobně ani melodicky zpívat nedá a hrstka herců nemůže zaplnit tak velké jeviště, pokud nemají doopravdy co předvést (a mohou přitom mít na točně třeba tři auta). To potvrzují dvě nejzdařilejší scény: zpomalené fotbalové utkání a výstup u Muchů doma, kde se mužům zjeví představy jejich partnerek. Obě jsou živé a ukazují, že soubor NDM umí. Zdá se mi, že inscenační tým trochu přecenil první nápad: blízkost původního námětu s moravskoslezským regionem.

PAVLÍNA PACÁKOVÁ

Redakční hodnocení

Pacáková ** / *Brederová* ** / *Macháček* **** / *Šupová* ****

	David Drozd	Vladimír Just	Jan Kerbr	Tatjana Lazorčáková	Lenka Šaldová
Amigo	●●●	●●●●●	●●●	●●●	●●●●●
Správkař	●●●	●●●●	●●●●	●●●	●●
Donaha	●●●●	●●●	●●●	—	●●●
Pestré vrstvy	●●●●	●●●●	—	●●●	●●●

Dali jsme vám, milí čtenáři, k dispozici mailovou adresu a telefonní číslo, abyste se na stránkách Žpravodaje mohli objevit. Historicky první příspěvek, který do redakce dorazil elektronickou poštou, přistál v šéfredaktorově inboxu včera ve 22:13 - a je to následující glosa formou dramatické hříčky.

Davová hypnóza (Pod vlivem představení *Správkař*)

(sprintující noční ulicí za deště od Bezručů do Myrona)

A: *(náhle)* Bezruči by měli provozovat davovou hypnózu. Dost by na tom trhli.

B: *(intelektuálně)* Já myslím, že už ji relativně úspěšně provozují.

A: *(žertem)* Takže o kolik jsme chudší?

B: A máme vůbec tu peněženku?

(napětí stoupá)

A: Počkej, kde je ten mobil?

B: Hele, kolik je vlastně hodin?

A: *(s pohledem na imaginární hodinky)* Ku*va, to už je neděle?

JIŘINA HOFMANOVÁ, MICHAELA MALČÍKOVÁ

Já jsem byla v Ostravě ve Státním divadle v angažmá přibližně v letech 1987 – 1990, zažila jsem tady revoluci a všechno kolem. Pro mě je samozřejmě velký zážitek vidět dnes na jevišti mého tehdejšího Raskolnikova, což je Jirka Sedláček, a Tomáše Fírmana, s nímž jsem se znala už z Olomouce. Ale hlavně mě těší, že tady existují inscenace jako Plešatá zpěvačka a Kuřačky – a že se pro ně najde publikum. V dobách, kdy jsem tu působila, byla mezi Bezručí a Státním divadlem ohromná řevnivost – když jsme poprvé do Státního vzali kostýmní výtvarnici Martu Roszkopfovou, byl z toho velký skandál. Dneska to všechno funguje tak nějak přirozeně, a to mě ohromně těší.

LÍDA ENGELOVÁ

Ad *Ivanov*: Herci sa môžu aj potrať, aj spravodaj roztrhať, inscenácii to, žiaľ, nepomôže.

ZDENKA PAŠUTHOVÁ, VŠMU

Absolútnou hviezdou DONAHA! bola Žanet (Veronika Forejtová) a to nemusela byť ani NAHÁ!

KOLEKTÍV VŠMU

DONAHA! z prvého radu bol miestami až mystický zážitok. Spevu rozumieť nebolo a sporo odeté telá niekedy vyplňali celé zorné polia svojich obetí. Až som mal pocit, že ten, kto sa vyzlieka, som ja!

Amigo moje pokojné ráno nijako nenarušil. Vo svojom tempe sa prekotúľal od začiatku až do záveru bez zbytočného vzrušenia. Neverím, ako mohlo niečo tak hlboké zanechať vo mne také ohromné nič.

MILO JURÁNI, VŠMU

DONAHA! sa v „bratislavskom Národnom divadle“ nehralo, ako to tvrdí v bulletine k inscenácii Pavel Šimák... Hralo sa na bratislavskej Novej scéne... (NEVADÍ?!)

NDM bolo plné nadšených manželiek s ich manželmi, nechýbali ovácie smiechu, ani ospravedlnenie na úvod (pre vírus...). Zážitok z prvého radu bol akčný a bezprostredný, problémom bola však akustika. Muzikál DONAHA! našťastie nerobí úspešným len nahota...

JÁN BALAJ, VŠMU

Hudební komedie DONAHA mě skutečně pobavila. A zřejmě nejen mě. Stálo by za spočítání, kolikrát se v představení objevil prvek Ostravy jako zdejšího lokálního koloritu. Všichni jsme si asi taky všimli, že na komičnosti přidal i dialekt. Ten také v podstatě dominoval i v Pestrých vrstvách. Zažili jsme skutečný ostravský večer...

MIROSLAV ŠEFČÍK (FF UK)

Dneska jsem toho moc neviděl, ale musím říct, že mě příjemně překvapil muzikál Do naha. Čekal jsem, že to bude klasická repertoárová věc, co běžně ansámblová divadla mívají. Ještě to k tomu muzikál není úplně můj oblíbený žánr, tak jsem čekal možná „nejhorší“. Hodně se mi líbilo tematické zasazení do Ostravy. Myslím, že to sem patří.

LADISLAV KRACÍK (FF UP)

Mně se Pestré vrstvy dost líbily a taky dnešek byl celý klidnější. Možná to bylo tím, že proběhla diskuze. Tam se to nastartovalo a nikdo se od rána za ničím moc nehonil. Kromě Pestrých vrstev jsem byla nadšená i ze Správkáře. Do naha se mi naopak vůbec nelíbilo. Budu chodit jenom k Bezručům...

JANA NECHVÁTALOVÁ (JAMU)

Abych prodloužil nekončící plejádu svých omylů, napsal jsem do recenze na Ivanova, že Štěpán Pácl debutoval v NDM Krvavými křtinami. Je to pravda pouze napůl, neboť v roce 2006 na zkušebně inscenoval Holky Elky. Každou svojí inscenací totiž debutoval v jiném prostoru.

MYRTÆN MÆCHÆTSCÆK

Amigo v Aréně byl zejména ve své první polovině plný obrazů určených pro „romantické neurotiky“. Všude se pije, řeší politika a smutnější zůstává ještě více osamocený ve vleku dějin. Ovšem zásadním překvapením, které se od témat totality dostalo k patáliím hodných chlapíků, pro mě bylo Do naha !!! Inscenace byla jako „strip tis“, keřík z ostravských inspirací, do které se jako pták do trní zamotal nejeden fešny ocelař. Páni si to náležitě užili, jenom ty projekce by mohly mít např. styl či nějakou komplexnější logiku než pouhé chaotické střídání od pasu natáčených záběrů a fotografických koláží.

MARTIN MACHÁČEK

Šéfredakce: Vladimír Mikulka - Michal Zahálka

Redakce: Táňa Brederová - Martin Macháček - Pavlína Pacáková - Dominika Šíroká
- Barbora Šupová

Grafik: Michal Zahálka

*Festival pořádá činohra Národního divadla moravskoslezského ve spolupráci
s Komorní scénou Aréna, Divadelní společností Petra Bezruče a Divadlem loutek
Ostrava za podpory statutárního města Ostravy a Ministerstva kultury České republiky.*

Redakční kontakty: mail michal.zahalka@gmail.com - tel. 724 507 818 (jen SMS)